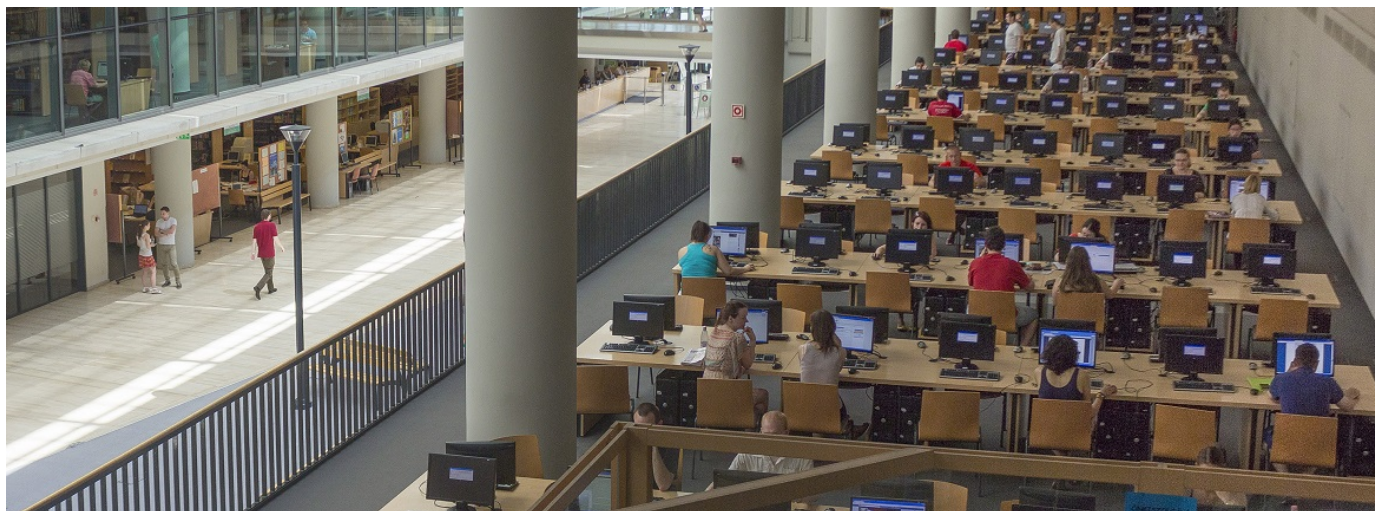

SZTE hírek > Hírchívum > 2020. Szeptember

Új szolgáltatás az SZTE Klebelsberg Könyvtárban: együttesen is kereshetőek a repositóriumok

2020. szeptember 28.

Innovatív és inspiráló megoldás az SZTE Klebelsberg Könyvtár Contenta repositórium rendszerét alkotó 11 adattár közös keresője. Hogyan lehet egyszerre kutatni az egyetemi bibliotéka összes tárolójában? Ezt is megkérdeztük az SZTE Klebelsberg Könyvtár két főigazgató-helyettesétől. Kokas Károllyal, az informatikai és információs ügyekért, illetve Nagy Gyulával, az intézmény általános és tartalomszolgáltatásért felelős vezetőjével ki is próbáltuk a teljes szövegeket feldolgozó szolgáltatást .

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– Mikor építette ki az SZTE Klebelsberg Könyvtár a katalógusokon túlmutató kereső-rendszert?

Kokas Károly, az SZTE Klebelsberg Könyvtár informatikai és információs főigazgató-helyettese (ezentúl: K. K.): – Több mint tíz évvel ezelőtt született meg a döntés az egyetemi könyvtárban, hogy a katalógusokon túlmutató, immár teljes szövegeket is feldolgozó, tároló szolgáltatások építésébe is belefogunk. Az egyetemi, kutatóintézeti világban a 2000-es évek elejétől jelent meg ez a műfaj, amelyet a régi latin szó alapján *repositórium*nak neveztek el. 2009 őszén az egyetem szenátusának támogatásával indult el Szegeden a rendszer kiépítése a disszertációk, majd hamarosan a publikációk feldolgozásával.

– Mi az hogy repozitórium?

Nagy Gyula, az az SZTE Klebelsberg Könyvtár általános és tartalomszolgáltatásért felelős főigazgató-helyettese (ezentúl: N. Gy.): – Ma már talán nem is kell magyarázni, mi ez, hiszen bevonult a kutatói és hallgatói köztudatba is. Röviden: a *repozitórium* olyan elektronikus könyvtári gyűjtemény vagy adatbázis, melynek fő célja a teljes szövegű dokumentumok megosztása és archiválása. Ha nagyon le akarjuk egyszerűsíteni, akkor úgy is fogalmazhatunk, hogy egy nyilvánosság számára is elérhető fájl tároló-rendszerrel van szó, ahol a dokumentumok könnyen visszakereshetőek és letölthetőek. Ezt az biztosítja, hogy az egyes dokumentumokat leíró „elektronikus katalóguscédulákat”, a *metaadatokat* könyvtárosok állítják elő, s nem csak ezek indexelődnek fel, hanem maguk a dokumentumok is, mégpedig teljes szövegükben, amit *full text keresésnek* nevez a szakirodalom. Így nem csak témára, szerzőre, címre stb. lehet keresni, hanem tulajdonképpen az összes előforduló szóra!

– Mit takar az SZTE Klebelsberg Könyvtár repozitóriumainak „Contenta” elnevezése?

K. K.: – Amikor a rendszert kitaláltuk – 2008/2009 fordulóján – két út állt előttünk: vagy egy hatalmas repozitóriumot csinálunk, minden lehetséges célnak megfelelően, vagy: többet hozunk létre: részben tematikus okokból, részben az eltérő dokumentumtípusokra való tekintettel. Mi ez utóbbi mellett döntöttünk, s ma már nem csak a világszerte ismert „EPrints” szoftverre alapuló repozitóriumaink vannak, hanem például a kép- és videó kezelést jobban támogató „Omeka”-val is dolgozunk. Ennek a megoldásnak számtalan előnye van. Ezt a közönség is így szokta meg, hiszen sok év óta népszerű szolgáltatása a Klebelsberg Könyvtárnak az egyre gyarapodó repozitórium együttes, ami ma már 11 különböző repozitóriumot tartalmaz és a „Contenta” összefoglaló név alatt vált ismertté: <http://contenta.ek.szte.hu> (<http://contenta.ek.szte.hu>)

Az egyetemen folyó tudományos és művelési tevékenység eredményeképpen született művek teljes szövegi adatbázisa. A repozitóriumba a szerzők tölthetik fel megjelent, és az MTMT-ben már rögzített műveiket PDF formátumban.

A Szegedi Tudományegyetem jogelődjeiben, az aktuális doktori képzésben készült és megvédett dolgozatok, valamint az integrált Szegedi Tudományegyetem létrejötte (2000. január 1.) után megvédett doktori értekezések kereshető adatbázisa.

A Szegedi Tudományegyetemhez és jogelődjeihez köthető tudományos és szépirodalmi kiadványok adatbázisa. Már lezart, illetve kurrens, ma is megjelenő egyetemi kiadványok lelőhelye.

– Volt azonban egy nagy hátrány is: nem lehetett egyben, egyszerre keresni az összes tárolóban, repozitóriumban! A közelmúltban elindult az új szolgáltatás: immár közösen kereshetők a repozitóriumok.

K. K.: – Régi tervünk volt és szerintünk olvasóink titkos vágya is, hogy milyen nagyszerű lenne, ha a különféle repozitóriumok anyagában közösen, egy felületen lehetne keresni. Egy EFOP pályázat segítségével ez most megvalósult, hosszabb tesztelés után újtára is bocsátottuk a minap. A könyvtár honlapján, az oldal (<http://www.ek.szte.hu>) a középső nagy keresődobozban a harmadik panelre kattintva érhető el. Megtalálni tehát nagyon egyszerű, hisz a katalógus és az online források mellett ez lett a könyvtári honlap közepén a harmadik lekérdezési lehetőség, a „Contenta közös kereső” gomb alatt.

A Szegedi Tudományegyetemen született diplomamunkák kereshető adatbázisa. A dolgozatok teljes szövegi tanulmányozása – elsősorban szerzői jogi és plágiumbéli megfontolásokatól – az egyetem ill. a könyvtár erre a célra kijelölt számítógépein lehetséges.

A Szegedi Tudományegyetemen keletkezett és folyamatosan keletkező elektronikus tananyagok központi gyűjtőhelye. Az archívum feladata az elektronikus tananyagok hosszú távú megőrzésének biztosítása, szakaszú feltöltözése és szolgáltatása.

Az SZTE UnivHistoria repozitárium a Szegedi Tudományegyetemhez és jogelődjeihez köthető egyetemtörténeti jelentőségű kiadványok (évkönyvek, tanrendek, egyetemi újságok, halotti lapok) adatbázisa.

– Aki külön címen is el akarja érni a szolgáltatást, illetve hivatkozni akar rá, az itt találja: <https://contentas.bibl.u-szeged.hu> (<https://contentas.bibl.u-szeged.hu>) Milyen elven működik?

N. Gy.: – Az SZTE Informatikai és Szolgáltatási Igazgatóság könyvtári irodájával együttműködve úgy terveztük és alakítottuk ki, hogy lehetőleg jobban hasonlítson a már megszokott könyvtári katalógusunkra. Ez a kereső is *facettás rendszerű*: ez azt jelenti, hogy különféle gombokkal/kapcsolókkal a bal szélén ki és be lehet kapcsolni a szempontokat, így gyorsan szűkíteni (aztán még tovább szűkíteni) lehet a már megtörtént keresést is.

Az SZTE Klebelsberg Könyvtár kép-, ill. egyéb médiaanyagának központi digitális tároló- és kiállítóhelye. A gyűjteményben található egyetemi személyek arcképei, egyetemtörténeti fotók és Shvoy Kálmán fotóalbumai.

Gyűjteménye a legizoláltabb a repozitóriumaink közül: a SZTE Klebelsberg Könyvtár muzeális dokumentumai és tudóshagyatékaik valamint a Szegedi Tudományegyetemhez szorosan nem köthető, vegyes témájú és műfajú periodikák, könyvek, könyvfejezetek, cikkek kincsestára.

A DélmagyarArchív adatbázisa a Délmagyarország című regionális napilap 1910 és 2010 között megjelent lapszámainak tartalmát digitalizált, teljes szövegi formában.

– Hogyan lehet egyszerre kutatni az egyetemi bibliotéka összes tárolójában? Nézzük meg, hogy működik!

K. K.: – A rendszer igazi előnyeit akkor tapasztaljuk meg például, ha egy neves egyetemi tudósunk „teljes repozitóriumai keresztmetszetére” kíváncsiak vagyunk.

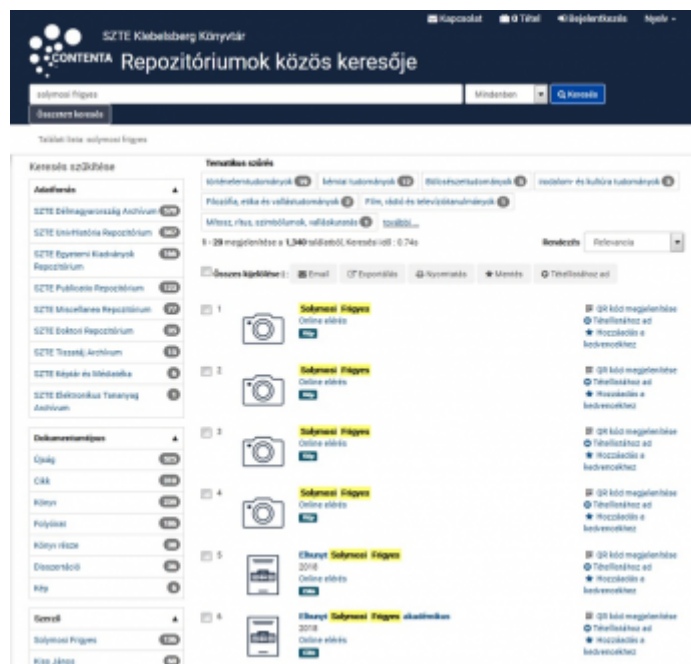
Az 1947 óta megjelenő Tiszatáj című szépirodalmi folyóiratban megjelent irodalmi alkotásokat tartalmazza teljes szövegűen visszakereshető, digitalizált formában.

A Szegedi Tudományegyetem Szenátus dokumentumainak kereshető adatbázisa. (Csak az Egyetem belső hálózatán használható.)

– Keressünk például a nemrégiben elhunyt neves kémikusunk, Solymosi Frigyes nevére!

K. K.: – Jól láthatóak a lehetőségek, amelyek egyszerre állnak rendelkezésre: láthatjuk az SZTE Publicatio Repozitóriumba feltöltött összes szakcikkét, láthatjuk az „UnivHist”, azaz az egyetemtörténeti dokumentumok közt a nevét, s feltűnnek a nála megvédett disszertációk, vagy azok, amikben – például a Doktori repozitóriumban – hivatkoztak rá és persze neve előfordul bőséggel a Tiszatájban és a Délmagyarországban is. De azt is látjuk a találati ikonokból, hogy képek is kerültek be róla az archívumba. Végül felleljük a találatokat műfajok szerint is szétszétva: mennyi könyv, cikk, újsághír stb. van közöttük. Így elmondható, egyetlen kereséssel egészen széleskörű anyaggyűjtést végeztünk Solymosi Frigyes professzorról!

– Nagy előny, hogy ezekhez a dokumentumokhoz rögtön hozzá is férhetünk, pillanatok alatt letölthetjük őket.

N. Gy.: – A bal szélén a kapcsolókkal, azaz facettákkal az egyes halmazokat ki- és bekapcsolhatjuk, s így rögtön változik a találati halmazunk is, aszerint, hogy éppen milyen tartalmú és típusú dokumentumokra vagyunk kíváncsiak.

– A közös kereső honlapja alján egészen részletes „keresési segédlet” áll rendelkezésre.

Nagy Gyula, az az SZTE Klebelsberg Könyvtár általános és tartalomszolgáltatásért felelős főigazgató-helyettese: – Ezt jó szívvel ajánlunk tanulmányozásra. De a legjobb, amit tehetünk, hogy kedvenc témánkkal rögtön kipróbáljuk, mit tud a közös kereső, hogyan segíthet nekünk legjobban!

Kokas Károly, az SZTE Klebelsberg Könyvtár informatikai és információs főigazgató-helyettese: – Azt gondoljuk és reméljük, hogy felhasználóink hasznosnak találják új szolgáltatásunkat. Ha észrevételük, illetve javaslatuk van, akkor a contenta@ek.szte.hu (mailto:contenta@ek.szte.hu) email címre írhatnak nekünk. Sok sikert a használathoz és jó találatokat!

SZTEinfo

Illusztráció: SZTE Klebelsberg Könyvtár, Fotó: Bobkó Anna

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet